

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5P/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520200287
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2020:3520200287.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti P. T., nar. XX.XX.XXXX, X. T., B.. XX.XX.XXXX, Q. T., B.. XX.XX.XXXX, T. T., B.. XX.XX.XXXX H. B. T., B.. XX.XX.XXXX, deti v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti rodičov matky Q. X.G., B.. J. XX.XX.XXXX, bytom B. T. B. P., O. XX, a otca X. T., B.. J. XX.XX.XXXX, bytom B. T. B. P., O. XX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny na nariadenie ústavnej starostlivosti Nové Mesto nad Váhom, t a k t o

rozhodol:

I. Súd zveruje mal. P. T., B.. XX.XX.XXXX, T. X. T., B.. XX.XX.XXXX, T. Q. T., B.. XX.XX.XXXX, T. T. T., B.. XX.XX.XXXX H. T. B. T., B.. XX.XX.XXXX do ústavnej starostlivosti Centra pre rodiny a deti Myjava, so sídlom Myjava, Brezovská 473/3.

II. Matka maloletých detí Q. X. je p o v i n n á prispievať na výživu mal. detí každého z nich sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima, pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Centra pre rodiny a deti Myjava, so sídlom Myjava, Brezovská 473/3.

III. Otec maloletých detí X. T. je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. detí každého z nich sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima, pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Centra pre rodiny a deti Myjava, so sídlom Myjava, Brezovská 473/3.

IV. Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12PPOm/1/2020-11 zo dňa 30.01.2020 sa týmto z r u š u j e , a to dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny podal na tunajší súd dňa 30.01.2020 návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad výchovou maloletých detí T.: P., B.. XX.XX.XXXX, X., B.. XX.XX.XXXX, Q., B.. XX.XX.XXXX, T., B.. X.XX.XXXX H. B., B.. XX.XX.XXXX podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že deti sú od 16.04.2019 dočasne umiestnené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Myjava na základe neodkladného opatrenia nariadeného tunajším súdom. Matke boli medzičasom odňaté ďalšie dve maloleté deti H. H. T. X., B.. XX.XX.XXXX, pretože matka nemala vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o novorodencov. Otec detí je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopustil na matke maloletých detí.

Po odňatí detí z domácnosti matky prebiehala sanácia rodinného prostredia avšak neúspešne. Matka býva v domácnosti so svojou bývalou švagrinou, jej priateľom a jeho otcom. Medzi týmito osobami dochádza k častým konfliktom a fyzickým atakom. Má nedoplatok na nájomnom, spolubyvajúce osoby na bývanie žiadnym spôsobom neprispievajú. Matka si t.č. našla nového priateľa s ktorým čaká ďalšie dieťa. Nepracuje ani ona ani jej priateľ. S matkou bola hodnotená je aktuálna životná situácia, pričom táto si je vedomá toho, že nemôže prevziať starostlivosť o mal. deti. V rámci rodiny prípadne blízkych príbuzných nie je možné maloleté deti umiestniť do náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Matka s nariadením ústavnej starostlivosti vyjadrila súhlas s tým, urobí všetko preto, aby bola v budúcnosti schopná starostlivosť o deti zabezpečovať.

4. Otec maloletých detí sa k návrhu nevyjadril. T.č. sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nepožiadaval o odročenie pojednávania ani o to, aby bol na pojednávaní vypočutý.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením návrhu, rodných listov mal. detí, rozsudku tun. súdu 15T/63/2019-276 zo dňa 13.09.2019 správy kolízneho opatrovníka zo dňa 30.07.2020 v spojení s hodnotením priebežnej hodnotiacej správy mal. detí zo dňa 22.07.2020, obsahu spisov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 12PPOm/1/2020, 8PPOm/1/2019 a 4P/24/2019. Takto zistil nasledovný skutkový stav.

6. Matka na pojednávaní uviedla, že jej momentálna životná situácia je zlá. Nájomný byt, ktorý má pridelený obývajú tretie osoby, ktoré nechcú odísť a matke sa vyhrážajú. Z tohto dôvodu sa bojí podať na nich trestné oznámenie. Preto teraz prespáva u priateľovej mamy. Deti v domove navštevuje tak často ako sa dá. Minulý mesiac bola za nimi dva krát. Jej príjem t.č. pozostáva zo sociálnej dávky vo výške 103,- eur a z toho čo si privyrobí zberom železa, maximálne do sumy 30,- eur mesačne. Po narodení dieťaťa, ktoré momentálne očakáva, sa plánuje vrátiť k svojej matke do P..

7. Maloleté deti T. boli vyňaté z rodinného prostredia dňa 16.04.2019 a dočasne zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Myjava neodkladným opatrením, ktoré nariadil tunajší súd uznesením sp. zn. 8PPOm/1/2019-14 zo dňa 16.04.2019. Dôvodom bola kritická situácia v rodine. Rodičia starostlivosť o deti dlhodobo zanedbávali, rodina nemala dostatočné finančné prostriedky, deti boli ohrozené nedostatočnou výživou a nezáujmom rodičov. V rodine sa vyskytovalo fyzické násilie otca voči matke a to aj za prítomnosti detí ako aj neprimerané fyzické tresty oboch rodičov voči deťom.

8. Rozsudkom tunajšieho súdu 4P/24/2019-21 zo dňa 12.06.2019 súd maloleté deti dočasne odňal z osobnej starostlivosti rodičov a nariadil im výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre rodiny za účelom odbornej pomoci mal. deťom a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí na dobu 6 mesiacov. Matke maloletých detí bola zároveň uložená povinnosť počas výkonu výchovného opatrenia spolupracovať s UPVaR Nové Mesto nad Váhom a s akreditovaným subjektom Úsmev ako dar.

9. Výkon nariadeného výchovného opatrenia bol zo strany UPSVaR Nové Mesto nad Váhom priebežne hodnotený pričom bolo skonštatované, že toto nespĺnilo svoj účel. Závažné nedostatky v rodinnom prostredí neboli odstránené, žiaden z rodičov ani nikto z rodinných príslušníkov či iných blízkych osôb nemá vytvorené podmienky na výkon osobnej starostlivosti o mal. deti. Z tohto dôvodu súd nariadil neodkladné opatrenie sp. zn. 12PPOm/1/2020-11 zo dňa 30.01.2020, ktorým maloleté deti dočasne zveril do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Centra pre deti a rodiny Myjava.

10. Z rozsudku tunajšieho súdu 15T/63/2019-273 zo dňa 13.09.2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Trenčín 3To/124/2019-306 zo dňa 13.09.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.11.2019 mal súd preukázané, že otec bol uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zákona za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov. Tento si momentálne odpykáva v UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou s plánovaným ukončením v apríli 2022.

11. Zo správy UPSVaR Nové Mesto nad Váhom zo dňa 30.07.2020 vyplýva, že dňa 28.07.2020 bolo v Centrum pre deti a rodiny zorganizované stretnutie, ktorého sa zúčastnili matka, sociálna pracovníčka zariadenia a pracovníci úradu. Matka maloletých detí uviedla že od marca 2020 je na ulici, z jej sociálneho bytu ju vyhodili neželaní nájomníci, chcela byť aj odovzdať, ale bojí sa pretože sa jej stále vyhrážajú. Tento mesiac by ju mali deložovať. Teraz chodí s priateľom celý deň po vonku a večer

prespia u jeho mamy. S priateľom chodia zbierať káble a jedlo si zháňajú aj v smetných kontajneroch. Matka je opäť tehotná, termín pôrodu má stanovený 12/2020. Maloleté deti sú zdravotne v poriadku, väčšie výchovné problémy s nimi nemajú. Navštevuje ich stará matka z matkinej strany, tri najstaršie k nej aj idú na týždňový pobyt. Deti kontaktuje aj ich krstná matka z Čiech a posiela im balíky so sladkosťami. Matka sa s deťmi kontaktuje veľmi málo. Za posledného polroka bola na návštevu 2 krát, návštevy však kvôli pandemickej situácii boli v zariadení zakázané. Otcovi detí v starostlivosti bráni objektívna závažná prekážka. Vzhľadom k aktuálnej finančnej situácii úrad navrhol obom rodičom nariadiť vyživovaciu povinnosť vo výške minimálneho výživného na každé dieťa k rukám centra.

11. Z priebežnej hodnotiacej správy Centra pre deti a rodiny Myjava vyplýva, že všetky deti sa na pobyt v Centre adaptovali dobre, iba maloletá Q. sa pokúsila 2 krát utiecť. Súrodenci majú medzi sebou blízke citové väzby. Mal. P. udržuje písomný kontakt s otcom, spolu s mal. X. H. Q. by ho chceli ísť navštíviť do výkonu trestu v auguste 2020. Deti uvádzajú emočný chlad zo strany matky, čím trpia.

12. Podľa § 37 ods. 2 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákona o rodine) ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

13. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

14. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

15. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a

iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičovo domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

20. Podľa § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

21. V predmetnej veci mal súd za preukázané, že maloleté deti T. je potrebné zveriť do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Myjava, kde sa deti aj t.č. dočasne nachádzajú. Aj keď je vo všeobecnosti ústavná starostlivosť poslednou možnosťou náhradnej starostlivosti o maloletých, ktorá má prísť na rad až vtedy keď iná forma neprichádza do úvahy, na základe vykonaného dokazovania je nutné skonštatovať že rodičia t.č. nedokážu starostlivosť o svoje mal. deti zabezpečiť. Hoci sa všetky príslušné orgány snažili situáciu matky stabilizovať táto sa dokonca ešte zhoršila. Matka v súčasnosti nemá vyriešenú bytovú otázku, jej príjem ledva postačuje na jej vlastnú obživu. Očakáva narodenie ďalšieho dieťaťa, v poradí desiateho pričom momentálne nezabezpečuje osobnú starostlivosť o žiadne z nich. Za súčasných podmienok v žiadnom prípade nie je spôsobilá prevziať starostlivosť o maloleté deti. Otec je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody, čiže nie je objektívne schopný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. V širšej rodine nie je žiadna osoba, ktorá by bola schopná a ochotná prevziať deti do náhradnej osobnej starostlivosti aj keď príležitostný kontakt formou návštev, listov či balíkov deti udržiavajú s viacerými členmi rodiny. Samotné deti sa na prostredie centra pre deti a rodiny adaptovali bez výraznejších problémov, pričom oceňujú najmä skutočnosť, že majú oproti domácejmu prostrediu vyhovujúcejšie hmotné zabezpečenie. Pre zachovanie ich vzájomných citových väzieb je vhodné, aby ostali všetky deti spoločne v jednom zariadení, blízko miesta pobytu matky, ktorá má takto zabezpečenú možnosť navštevovať deti bez nákladov na dopravu.

22. Nariadením ústavnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Vzhľadom na súčasnú majetkovú a príjmovú situáciu oboch rodičov sú určil obom rodičom na každé z detí vyživovaciu povinnosť v zákonom stanovenom najnižšom možnom rozsahu t.j. vo výške 30% zo sumy životného minima pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu čo k dnešnému dňu predstavuje sumu 29,42 eur.

23. O zrušení Uznesenia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 12PPOm/1/2020-11 zo dňa 30.01.2020 rozhodol súd podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný

mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), v zmysle ktorého súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené, keďže nadobudnutím právoplatnosti tohto rozsudku už odpadnú dôvody, na základe ktorých bolo nariadené citované neodkladné opatrenie.

24. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. v spojení s § 57 C.m.p., tak, že ani jednému z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože žiaden z účastníkov si na základe návrhu neuplatnil nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať účastník v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.